

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 42 § arbetstidslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att arbetstidslagen ändras så att till lagen fogas en straffbestämmelse enligt vilken en motorfordonsförare som låter bli att göra de föreskrivna anteckningarna i körjournalen eller

inte har journalen med sig under körningen skall dömas för arbetstidsförseelse. Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I 37 § 1 mom. arbetstidslagen (605/1996) bestäms om arbetsgivarens skyldighet att separat för varje arbetstagare bokföra antalet arbetstimmar och de ersättningar som betalts för dem. I bokföringen skall antecknas antingen den ordinarie arbetstidens arbetstimmar, antalet arbetstimmar i mertids-, overtids-, nöd- och söndagsarbete samt de ersättningar som betalas för dem eller alla arbetstimmar samt separat antalet arbetstimmar i overtids-, nöd- och söndagsarbete och de förhöjda andelar som betalts för dem.

Arbetstidsbokföringen skall enligt 37 § 2 mom. arbetstidslagen på begäran uppvisas för den som förrättar arbetarskyddsinspektion samt för arbetstagarnas förtroendeman. Om en förtroendeman inte utsetts har arbetarskyddsfullmäktigen samma rätt.

Arbetarskyddsmyndigheterna är enligt 43 § arbetstidslagen skyldiga att övervaka efterlevnaden av lagen. Övervakningsuppgiften förutsätter att det finns möjlighet att få tillgång till de viktigaste uppgifterna om arbetsarrangemangen. Därför skall arbetarskyddsmyndigheten enligt 37 § 3 mom. på begäran tillställas en kopia av arbetstidsbokföringen, av ett avtal som ingåtts med stöd av 10 och 12 § samt av det i 34 § avsedda ut-

jämningsschemat för arbetstiden och den i 35 § avsedda arbetsskiftsförteckningen.

En korrekt arbetstidsbokföring är av avgörande betydelse när man i efterskott utreder meningsskiljaktigheter om arbetstider och ersättningen för dem mellan arbetsgivare och arbetstagare. I arbetstidsbokföringen är det viktigt att alla nödvändiga uppgifter antecknas klart och är lättläsliga utan särskilda räkneoperationer. Av anteckningarna skall framgå att lagens bestämmelser har efterlevts.

Enligt 37 a § arbetstidslagen skall arbetsgivaren ge en motorfordonsförare som är anställd hos honom en individuell körjournal för kontroll av dygnsarbetstiden. Föraren skall föra journalen så att av den framgår när arbets- och vilotiderna samt rasterna börjar och slutar under dygnet. Anteckningar om varje period skall göras i körjournalen omedelbart efter periodens slut och innan följande period börjar. Färdskrivare kan användas i stället för körjournal. Motorfordonsföraren är skyldig att i körjournalen göra de anteckningar som den förutsätter och att ha den med sig under körningen.

Iakttagandet av den arbetstidsbokföring som avses i 37 § 1 mom. arbetstidslagen förstärks med straffbestämmelser. I 47 kap. 2 § strafflagen (39/1889) bestäms om försumelse och oegentligheter i fråga om arbets-

tidsbokföring samt om arbetstidsförseelser som har begåtts trots arbetarskyddsmyndighetens uppmaning, order eller förbud. Enligt bestämmelsen skall en arbetsgivare eller en företrädare för denne som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet till en arbetstagares nackdel försummar att föra bok över arbetstider, för sådan bok oriktigt, ändrar, döljer eller förstör bokföringen eller gör den oläslig eller trots en arbetarskyddsmyndighets uppmaning, order eller förbud förfar på ett sätt som är straffbelagt enligt arbetstidslagstiftningen för arbetstidsbrott dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Enligt 42 § 1 mom. arbetstidslagen skall en arbetsgivare eller en företrädare för denne som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot stadganden i denna lag eller mot stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den och som gäller annat än betalningsskyldighet, ingående av avtal, en rättshandlings form, arbetstidsbokföring eller framläggningsskyldighet, för arbetstidsförseelse dömas till böter. Vad som här bestäms gäller endast arbetsgivaren eller dennes företrädare. Det finns däremot inga straffbestämmelser som förstärker 37 a § arbetstidslagen. Motorfordonsförarnas skyldighet att göra de anteckningar i körjournalen som lagen förutsätter har inte kriminaliserats. Detta har försvårat bland annat den tillsyn över tillämpningen som arbetarskyddsmyndigheterna utövar. För att avskaffa detta missförhållande föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till

42 § arbetstidslagen, enligt vilket även en motorfordonsförare som låter bli att göra de föreskrivna anteckningarna i körjournalen eller inte har den med sig under körningen skall dömas för arbetstidsförseelse. Straffet för arbetstidsförseelse är böter.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga statsekonomiska eller privatekonomiska verkningar. Syftet med propositionen är att effektivisera förarnas arbetstidsskydd. Det att arbetstidsbestämmelserna iakttas noggrannare än förr innebär samtidigt att också trafiksäkerheten ökar.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet. Arbetsmarknadsorganisationerna i branschen har hörts och de har inte framfört anmärkningar mot förslaget.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslaget***Lag****om ändring av 42 § arbetstidslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 42 § arbetstidslagen av den 9 augusti 1996 (605/1996) ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2—4 mom. blir 3—5 mom., som följer:

42 §

Straffstadganden

journalen eller inte har den med sig under körningen skall dömas för arbetstidsförseelse.

Även en motorfordonsförare som låter bli att göra de föreskrivna anteckningarna i kör-

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 2 november 2001

Republikens President**TARJA HALONEN***Arbetsminister Tarja Filatov*